

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ
З УЧНЯМИ 5-6 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБКИ
ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ РУЧНИМ СПОСОБОМ**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 411 групи
Спеціальності 014.10 Середня освіта
(Трудове навчання та технології)
Освітньо-професійної програми Середня
освіта (Трудове навчання та технології)
Іванова Олена Петрівна

Керівник професор, доктор економічних
наук Мохненко Андрій Сергійович
(наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)
Рецензент доцентка, кандидатка
педагогічних наук Носова Ірина
Олександрівна
(наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи викладання предмета «Трудове навчання» з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів	6
1.1. Принципи, методи та форми викладання трудового навчання в закладах загальної середньої освіти.....	6
1.2. Сутність використання технології оброблення текстильних матеріалів та виготовлення з них виробів	14
РОЗДІЛ 2. Методичні основи викладання трудового навчання у закладах загальної середньої освіти учнів 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів	19
2.1. Особливості застосування ручних способів обробки текстильних матеріалів під час занять трудового навчання з учнями 5-6 класів.....	19
2.2. Розробка творчого проекту з теми «Сучасна текстильна інтер'єрна іграшка» із використанням засобів технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом.....	27
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	46

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сьогодні зміни в соціальній, політичній та економічній області нашої країни внесли нові завдання перед системою навчання і виховання підлітків. Головну роль в рішенні цих завдань відіграють загально освітні установи. В першу чергу вони забезпечують соціально трудове та життєве становлення молоді, що відповідає вимогам сучасного суспільства.

В процесі праці учні засвоюють різні технічні поняття, осягають властивості матеріалів та інструментів, дізнаються про технологічні процеси, опановують графічні знання. Міцність знань, отриманих у праці, обумовлюється тим, що тут, як правило, функціонують різні аналізатори. Їх одночасне функціонування встановлює в корі півкуль головного мозку велику кількість нових зав'язків, які забезпечують учневі міцні знання.

Сучасні науковці які займалися питаннями удосконалення методики проведення занять трудового навчання та технології є: Гусак П. М., Нікітчина С. О., Ходзицька І.Ю., Павич Н.М., Горобець О.В., Крімер В.В., Терещук Б. М., Загорний В. К., Гащак В. М., Лещук Р. М.

Зрозуміло, що формування позитивного ставлення до праці не можна здійснювати без відповідного навчання трудовим умінням і навичок. У цьому сенсі трудове навчання виступає як спеціально організований педагогічний процес, спрямований на оволодіння практичними прийомами того чи іншого виду праці, на формування і вдосконалення трудових умінням і навичок.

У наш час естетичне мистецтво глибоко проникає в працю, та стосунки людини з природою. Від залучення учнів до мистецтва, у повній мірі залежить сформованість сприйнятливості прекрасного світу, велике прагнення жити та творити за законами краси. Особливо важливо залучити учнів до народного декоративно-прикладного

мистецтва та художнього ремесла. Саме це завдання стоїть перед предметом «Трудового навчання».

Знайомство в доступній для учнів формі з народним мистецтвом закладає в них образне художнє мислення, виховує естетичний смак, розвиває творчий початок, тобто саме ті якості, які сприятимуть інтенсивному становленню учнів, збагачуватимуть їх духовно, формуватимуть моральні почуття, та світогляд.

У технології оброблення тканини ручним способом засновано на прийомах та професійних навичках, вироблених упродовж багатьох поколінь.

Відповідно до вище зазначеного **тема** кваліфікаційної роботи:

« Методика проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології обробки текстильних матеріалів ручним способом»

Мета дослідження: Розширити та закріпити теоретичні знання, набути практичні навички, поглибити вміння до вирішення конкретних проектних завдань методичного характеру, засобами технології оброблення тканини ручним способом в 5-6 класах».

Завдання дослідження:

1. Розглянути принципи, методи та форми викладання трудового навчання в закладах загальної середньої освіти;
2. Проаналізувати сутність використання технології оброблення текстильних матеріалів та виготовлення з них виробів;
3. Визначити особливості застосування ручних способів обробки текстильних матеріалів під час занять трудового навчання з учнями 5-6 класів;
4. Розробити методику проведення занять до розробки творчого проекту з теми «Сучасна текстильна інтер'єрна іграшка» із використанням засобів технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом.

Об'єктом дослідження є: дидактичні особливості проведення уроків трудового навчання в закладах загальної середньої освіти.

Предметом дослідження є: методична розробка проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом.

Методи дослідження:

– *теоретичні*: аналіз наукової, освітньої, психолого-педагогічної літератури та періодичних видань; узагальнення та систематизація запропонованої методики проведення занять трудового навчання в закладах загальної середньої освіти;

– *емпіричні*: аналіз та впровадження сучасних організаційно-методичних підходів на заняттях трудового навчання з учнями 5-6 класів.

РОЗДІЛ 1

Теоретичні основи викладання предмета «Трудового навчання» з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів

1.1. Принципи, методи та форми викладання трудового навчання в закладах загальної середньої освіти

Праця є специфічною і доцільною діяльністю людини, спрямованою на видозміну і пристосування предметів природи для задоволення своїх потреб. Праця - основне джерело матеріального і духовного багатства суспільства, борг людини, фундамент особистісного розвитку. У процесі трудової діяльності людина не тільки створює матеріальні цінності, а й розвиває свої творчі здібності, стверджується як громадянин. Зміни, що відбуваються в суспільстві, швидкий розвиток науки і виробництва, впровадження нових технологій, висувають нові вимоги до освітнього процесу, метою якого можна вважати виховання людей, здатних самостійно і активно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися в швидко мінливих умовах. Для повноцінної реалізації даної мети необхідно здійснення технологічної підготовки учнів, починаючи з початкових класів.

Учні 5-6 класів повинні не тільки засвоїти основи знань і умінь по елементарній обробці різних матеріалів, але і активно брати участь у творчій, перетворювальній, проєктній діяльності, мати уявлення про культуру праці і побуту.

«Таким чином, головна мета предмета «Трудове навчання» підготовка учнів до самостійного трудового життя в умовах ринкової економіки» [3].

А це передбачає:

- засвоєння знань про роль праці в житті людей, розуміння необхідності праці на загальну користь;
- формування якостей творчо думаючої і легко адаптованої особистості, які необхідні для діяльності в сучасних соціально-економічних умовах;
- виховання сумлінного ставлення до праці, прагнення виконувати будь-яку роботу старанно, чесно, з бажанням і задоволенням;
- формування загально-трудових умінь і навичок, в тому числі вміння використовувати способи і шляхи перетворення матеріалів, енергії, інформації в кінцевий споживчий продукт;
- формування вміння працювати в колективі: планувати свою діяльність, координувати дії, підпорядковуючи їх загальному ходу роботи; проявляти зацікавленість в ході і результатах; надавати товариську взаємодопомогу;
- формувати інтерес до світу професій, підготовку до усвідомленого професійного самовизначення в рамках диференційованого навчання і досягнення життєвої мети.

Це відображає об'єктивні потреби сучасного суспільства, збігається з інтересами розвитку особистості учнів.

«Власне кажучи, всі завдання з трудового навчання та виховання учнів 5-6 класів можна об'єднати в чотири основні блоки:

- політехнічна підготовка учнів до праці;
- психологічна підготовка учнів до праці;
- практична підготовка учнів до продуктивної праці;
- розвиток молодших учнів на уроках праці» [1].

Політехнічна трудова підготовка учнів. Об'єктивні основи політехнічної підготовки підростаючого покоління закладені в великому промисловому виробництві. Політехнічний принцип у навчанні передбачає ознайомлення учнів з предметом праці, знаряддя

праці (оброблювальні інструментами), діяльністю людини в праці і продуктами праці. Крім того, в процесі бесід, спостережень, дослідів, екскурсій, практичних робіт учні повинні отримати загальне уявлення про паперово-картонажному, поліграфічному, текстильному, керамічному, будівельному і інших виробництвах. Тобто, навчання на уроках трудового навчання «не слід зводити до ремесла» [16].

Психологічна підготовка учнів до праці - поняття складне і багатогранне. Вона включає в себе не тільки якісну орієнтування, концентрацію, координацію рухів, психомоторику, а й передбачає розвиток і вдосконалення таких психічних процесів, як чуттєве пізнання, увагу, пам'ять, мислення, уява. Психологічна готовність передбачає виховання в учнів почуття любові і поваги до людей праці, відповідальності за доручену справу, дисциплінованості, волі, цілеспрямованості, взаємодопомоги, працьовитості та інших моральних якостей.

Практична підготовка учнів до праці передбачає формування узагальнених політехнічних умінь. Найважливіше значення при формуванні політехнічних умінь має продукт праці. У навчальній праці продукт праці важливий не стільки як результат, скільки як педагогічний засіб, що визначає зміст навчальної діяльності. Така підготовка повинна включати в себе виконання таких функцій [22]:

- чітке уявлення кінцевого результату праці (психічні функції);
- проєктування продукту праці (конструкторські функції);
- планування трудового процесу (психічні функції);
- оснащення робочого місця (організаційні функції);
- проведення розмічальних, оброблювальні, вимірювальних, монтажних та оздоблювальних операцій (технологічні функції);
- проведення самоконтролю у праці (психічні функції).

Оскільки ці функції властиві більшості виробництв, то виконання їх на уроках формує в учнів політехнічні вміння, які є загальними і

володіють здатністю перенесення в нові виробничі умови. Людина, що володіє політехнічними вміннями, легко пристосовується до безперервно змінюється виробничих умов.

«Всебічний розвиток особистості можна здійснити лише в тісному зв'язку з працею. Уроки трудового навчання по вивченню різних технологій в 5-9 класах - це головна сходинка в загальній системі трудового навчання і виховання» [19].

Під час огляду літератури було встановлено, що після уроків трудового навчання учні більш плідно займаються розумовою діяльністю. Це пояснюється тим, що на уроках праці в збудження приходять нові центри великих півкуль головного мозку, а раніше працювали відпочивають. При цьому в результаті інтенсивної роботи м'язів в процесі фізичної праці і легені змушені функціонувати більш інтенсивно, що призводить до «провітрювання» всього організму киснем. Відпочивши і «провітреному» киснем клітини великих півкуль головного мозку знову знаходять можливість плідно засвоювати навчальний матеріал. Особливо цінними для здобувачів освіти є уроки трудового навчання по вивченню різних технологій, що проводяться в спеціально обладнаному кабінеті, або на пришкольній ділянці.

В процесі праці учні засвоюють різні технічні поняття, досягають властивості матеріалів та інструментів, дізнаються про технологічні процеси, опановують графічної грамотою. Міцність знань, отриманих у праці, обумовлюється тим, що тут, як правило, функціонують різні аналізатори. Їх одночасне функціонування встановлює в корі великих півкуль головного мозку велика кількість нових зав'язків, які забезпечують учневі міцні знання.

Вчителю слід пам'ятати про те, що праця далеко не при всіх умовах активно розвиває розумові здібності учнів. Робота, що проводиться за інструкцією, в якій докладно регламентований весь трудовий процес, слабо розвиває розумові здібності учнів. Тому

найважливішим завданням вчителя є розробка завдань, що включають в себе поряд з інструкцією різноманітні творчі завдання (спостереження, досліди, лабораторні роботи, проблемні завдання, проектування виробів, планування роботи, використання технологічних карт з пропущеними даними та ін.). Учені повинні ясно уявити кінцевий результат праці, спроектувати продукт праці, спланувати трудовий процес, продумати організацію робочого місця, осмислити послідовність технологічних операцій, провести самоконтроль за своєю працею.

«Естетичне виховання в праці здійснюється найрізноманітнішими засобами. Для розкриття естетики праці слід зачитувати уривки з творів А.М. Горького, Л.Н. Толстого, В.В. Маяковського, Дж. Родарі та ін. На уроках технології можливе використання образотворчих творів (В. Тропінін, І.Є. Рєпін, Т.Я. Яблонська, А.А. Дейнека) і музичних творів. Також ефективним методичним прийомом можуть бути розповіді, казки, бесіди праці, народних майстрів, матеріали й інструменти, про оточуючих речах (будівлі школи, книгах, хлібі, святах і т.п.). Вчителю слід пам'ятати, що естетичні почуття і смаки виховує і робоче приміщення, і матеріали, і інструменти» [36].

Першорядну роль у вихованні естетичних смаків учнів грають зразкові вироби, технічні малюнки, креслення, технологічні карти, колекції. Ці та інші наочні посібники повинні бути виконані з урахуванням вимог сучасної технічної естетики.

Зрозуміло, що формування позитивного ставлення до праці не можна здійснювати без відповідного навчання трудовим умінням і навичкам. У цьому сенсі трудове навчання виступає як спеціально організований педагогічний процес, спрямований на оволодіння практичними прийомами того чи іншого виду праці, на формування і вдосконалення трудових умінням і навичкам.

Професійна орієнтація як педагогічна категорія позначає процес ознайомлення учнів з різними професіями та видами праці і надання їм допомоги у виборі майбутньої професії та спеціальності відповідно до наявних схильностей і здібностей.

Зіставляючи ці педагогічні категорії, слід зазначити, що поняття трудове виховання є більш широким порівняно з трудовим навчанням і профорієнтацією. Останні виступають як його складові частини. Але, виконуючи свої специфічні ролі, всі ці процеси взаємопов'язані і при успішному їх здійсненні сприяють формуванню у учнів працьовитості.

Працьовитість є результатом трудового виховання, навчання і професійної орієнтації і виступає як особистісна якість, яке характеризується міцною мотиваційною сферою, глибоким розумінням великої виховної сили праці (знання і переконання), умінням і прагненням сумлінно виконувати будь-яку необхідну роботу і проявляти вольові зусилля в подоланні тих перешкод, які зустрічаються в процесі трудової діяльності учнів 5-6 класів.

Трудова діяльність з усіма її компонентами властива підліткам, але вона має свою специфіку.

Як відзначають психологи, поведінка підлітків визначається найчастіше мотивами двох видів:

«По-перше, особистими мотивами, що йдуть від самої діяльності, вчинків і переживань, які викликаються конкретними обставинами. Якщо робота, виконання трудових обов'язків супроводжуються похвалою, приносять задоволення, закріплюються в успіху, то у учнів виникає інтерес до праці, бажання активно брати участь в роботі, щоб знову і знову випробувати почуття радості. З цього починається формування позитивного ставлення учнів до праці. Перед вчителем стоїть завдання добитися, щоб кожна робота і кожне заняття учнів 5-6 класів були захоплюючими, цікавими, корисними і успішними» [33].

«По-друге, громадськими мотивами (боргу, відповідальності, розумінням необхідності праці, своїх обов'язків, прийнятих рішень). Усвідомлення доступних понять - вимог «так треба», «так потрібно», «це потрібно для всіх», «ти зобов'язаний», «працювати необхідно формується в процесі всієї освітньо-виховної роботи та в сім'ї. Слід мати на увазі, що підлітки нерідко переважають особисті мотиви праці - виконати краще своє доручення, зробити річ для себе, порадіти своєму успіху, заслужити заохочення самому і так далі. Тому необхідно неухильно розширювати значення суспільно значущих мотивів праці - робити для колективу, піклуватися про всіх, працювати безкорисливо і чесно» [33].

«Трудове виховання учнів 5-6 класів обумовлено їх віковими психофізіологічними особливостями. Цьому віку властиві рухова активність, рухливість, схильність до гри, готовність до дії, але при цьому копіювання, нестійкість інтересів, ситуативність, швидка зміна настрою, нерозвиненість вольової сфери. Все це вимагає від педагога дуже якісної підготовки, постійного оновлення змісту, турботи про дозування часу, ретельного вибору різних форм і методів, гнучкого використання різноманітних видів діяльності, підтримки позитивного емоційного настрою» [32].

За своїм змістом праця учнів 5-6 класів- це самообслуговування, господарсько-побутова праця, праця на природі, художня праця, розумова праця.

Самообслуговування - це праця учнів, яка спрямована на обслуговування ними самих-себе. Цей вид праці відіграє велику роль в трудовому навчанні та вихованні учнів. Якість і усвідомленість дій у всіх учнів різні, тому завдання формування навичок самообслуговування актуальна на всіх етапах цього віку.

Господарсько-побутової працю спрямований на створення і утримання у відповідному виді навколишнього середовища

(благоустрій шкільної території, озеленення вулиць, прибирання приміщень, ремонт меблів та інвентарю, навчально-наочних посібників, книжок у шкільній бібліотеці, збір вторинної сировини, лікарських рослин, тощо). До цієї роботи залучаються учні з 5 класу. Якщо праця з самообслуговування початково призначена для життєзабезпечення, для турботи про самого себе, то господарсько-побутова праця має суспільну корисну спрямованість.

Художня (ручна) праця є працею, спрямованою на задоволення естетичних потреб людини, та учнів в тому числі. У його зміст входить конструювання і виготовлення виробів з природного матеріалу, паперу, картону, дерева, а в нашому випадку оброблення тканини ручними способами. Ця праця сприяє розвитку фантазії, творчих здібностей, результатами своєї праці учні радують інших людей, створюючи для них подарунки та сувеніри.

Дуже сприятлива є праця на природі. Змістом такої праці є догляд за рослинами і тваринами, вирощування овочів на городі, озеленення ділянки, тощо. Праця на природі благотворно впливає не тільки на розвиток трудових навичок, а й на виховання моральних почуттів, закладає основи екологічного освіти.

Велику значущість має розумова праця. Стосовно учнів 5-6 класів можна говорити і про розумову працю. Будь-яка праця характеризується зусиллям, спрямованим на досягнення результату. Результат же може бути матеріалізованим, виготовлений учнями предмет, вирощене рослина, може бути представленим через поліпшення якості

«Учитель середніх класів привчає учнів «думати перш, ніж зробити», пояснювати для себе та інших хід своїх думок, робити висновки й умовиводи і, нарешті, отримувати задоволення від самостійно знайденого рішення» [34].

Виховання в учнів працьовитості забезпечується всією системою навчальної і позанавчальної роботи учнів. Звичка до праці, розуміння його необхідності, трудові вміння і навички формуються у учнів в повсякденних практичних справах, в різноманітних видах суспільно корисної діяльності.

1.2. Сутність використання технології оброблення текстильних матеріалів та виготовлення з них виробів

Уроки трудового навчання в закладах загальної середньої освіти традиційно вважаються специфічними. Відповідно до багаторічної традиції їх особливість прийнято підкреслювати, починаючи вже з визначення цілей і завдань. Однак, наукові підходи до визначення змісту і специфіки даних уроків в сучасному освітньому процесі слід шукати не стільки в області так званого виробничого, ремісничого освіти, а скоріше в загальних для всього навчально-виховного процесу - перш за все в дидактиці, теорії виховання, в психології пізнавальної діяльності та психології творчості, але з урахуванням особливостей цієї дисципліни.

«Підкреслимо, що уроки трудового навчання по вивченню різних технологій насправді унікальні і дуже важливі для загального розвитку учнів. Це виражається в таких аспектах, які настільки тісно взаємопов'язані, що їх досить складно розділити:» [17].

- можливість активізації пізнавальної діяльності (за рахунок з'єднання різних форм пізнання і видів діяльності);
- можливість соціальної адаптації особистості (через формування практичних умінь і розвиток творчості);

- можливість гармонізації розвитку особистості (на основі більш реалістичного обліку в освітньому процесі індивідуальних можливостей здобувачів освіти і природних закономірностей розвитку).

Можна відзначити й інші, більш конкретні специфічні особливості уроків технології в порівнянні з іншими навчальними предметами:

- основна маса навчального часу (не менше 25-30 хв) відводиться на практичну роботу;
- практична робота має чітко виражену суспільно корисну спрямованість;
- робота ріжучими інструментами зобов'язує вчителя суворо дотримуватися правил техніки безпеки;
- в структуру уроку вводиться додатковий етап - прибирання робочих місць.

Трудова діяльність, ставлення до праці - одна з основних сторін моральності людини. У процесі трудової діяльності формуються морально-вольові якості, в яких виявляються ознаки позитивного ставлення до праці: працьовитість, почуття обов'язку, колективізм, дисциплінованість, чесність, ощадливість, творче ставлення до роботи, прагнення долати труднощі і доводити почату справу до кінця. В підлітковому віці важливо закладати переконання в тому, що праця є почесним обов'язком кожної людини, виховувати інтерес до праці, прагнення бути працьовитим і бажання приносити користь людям.

Трудове виховання займає одне з провідних місць в системі гармонійного розвитку учнів. Учні 5-6 класів, мають найсприятливіший вік для виховання позитивного ставлення до праці. Саме в цьому віці в процесі праці учні набувають перші трудові навички і вміння, у праці розвиваються багато життєво важливі якості особистості. Тому провідною ідеєю у вихованні позитивного ставлення до праці у учнів, особливо в середньому віці, повинна стати ідея інтересу до праці. Праця - не обов'язок, а потреба, радість, щастя, спосіб самовираження.

Необхідно, щоб бажання учня займатися певною діяльністю реалізувалося найбільш повно з опорою на інтереси, психофізіологічні можливості учнів.

У педагогічних дослідженнях досить повно розкриваються функції трудового виховання в розвитку особистості.

«Зокрема, приділяється увага таким питанням:

– праця та практична діяльність учнів роблять благотворний вплив на їх фізичний розвиток;

– праця розвиває розумові здібності учнів, творчу кмітливість;

– виключно велике значення має праця в моральному вихованні особистості;

– істотна функція праці полягає у формуванні в учнів товариських відносин, колективізму, взаємної допомоги і вимогливості;

– працю як головний чинник виховання сприяє життєвого самовизначення і правильного вибору професії» [20].

«Основними поняттями проблеми є: «трудове виховання», «трудове навчання», «працьовитість», «профорієнтація». Ці терміни є спорідненими, але кожен з них має свою специфіку» [8].

Трудове виховання - формування необхідних для трудової діяльності моральних якостей людини. У широкому сенсі - цілеспрямоване формування ставлення до праці як основи духовного обличчя людини, виховання високо свідомої і всебічно розвиненої людини. У більш вузькому сенсі (в педагогіці) - цілеспрямований, тісно пов'язаний з навчанням в освітньому закладі процес підготовки учнів до трудової діяльності. У процесі трудового виховання формується позитивне ставлення до трудової діяльності (готовність і здатність виконувати корисну суспільству роботу, свідомості відповідальності за результати праці, здатності сприймати інтереси колективу як особисті, сумлінно і творчо ставитися до вирішення трудових завдань). Тобто, трудове виховання учнів 5-6 класів - це процес формування у них

сумлінного ставлення до виконуваної роботи, прояву в ній ініціативи, творчості, прагнення до досягнення більш високих результатів.

«Вироби з текстильних матеріалів оточують нас всюди: в спальні, на кухні, у ванній, в офісі та магазині. Це одяг, штори, покривала, рушники, скатертини, серветки, меблеві чохли, іграшки, білизну. Навіть прапори і святкові транспаранти на вулицях міста - це теж текстильна продукція» [14].

Технологія оброблення тканини надає унікальну можливість об'єднати трудову підготовку учнів з естетичним вихованням, без якого неможливо добитися високої культури праці. Виготовляючи своїми руками гарні та такі потрібні предмети викликає інтерес до роботи та приносить задоволення результатами праці, збільшує бажання до подальшої діяльності. Саме тому програма трудового навчання пропонує ввести навчання з трудовими навичками в єдиний зв'язок з технологією оброблення тканини.

«Проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом навчає формувати знання, уміння про способи і принципи моделювання, оформленню та підготовці викрійки до розкрою, розрахунку кількості тканини, на уроках технології учні освоюють роботу з тканиною, вивчають основні властивості і характеристики тканин, навчаються грамотному діалогу, правильному спілкуванню, учать викладати свої думки (розповідь про виконану роботу перед однолітками), узагальнюють знання про старі традиції, про ляльки, ляльки-мотанки, та текстильну інтер'єрну іграшку». [24]

Проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом допомагає наочно розвивати - образне мислення, розвивати в підлітках інтерес до своїх родових коренів, використовуючи бесіду з людьми старшого і літнього віку про їх минуле, про іграшки які шили в

селах, розвивати художньо-мистецькі погляди, ознайомлюються із способами моделювання, та створенням нових моделей іграшок по ескізах, розвивають творчі здібності, натомість здобувають досвід творчої діяльності, логічне мислення, просторову уяву, розвивають самостійність і самоконтроль.

Заняття трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів виховують почуття патріотизму, любові до своєї Батьківщини, до рідного краю, повагу до старших, виховують духовно- моральні якості учнів, що забезпечують успіх пізнання матеріальних і духовних цінностей, сприяють розвитку і збереженню народних традицій в культурі і мистецтві своєї Батьківщини, виховують любов і повагу до колективної, художньої, суспільно корисної праці, залучають до творчої діяльності через мистецтво, виховують працьовитість, дбайливе відношення до праці, акуратність, уважність при роботі, дбайливе відношення до матеріалів, під час роботи з текстилем учні освоюють технологічну дисципліну і культуру праці.

Проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом супроводжуються робочою програмою, методичними розробками (рекомендаціями) по виконанню практичної роботи, підручниками та навчальними посібниками, учбовими комп'ютерними програмами по методиці. Освоюють наочні матеріали - учбову колекцію ляльок декоративної композиції, демонстраційні матеріали і літературу по українським традиційним лялькам, роздатковий матеріал - карта інструкції декорування лялькових силуетів, використовують тексти з описом практичної роботи; буклети, плакати, журнали; проектор та комп'ютер.

РОЗДІЛ 2

Методичні основи викладання трудового навчання у закладах загальної середньої освіти з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом

2.1. Особливості застосування ручних способів оброблення текстильних матеріалів під час занять трудового навчання з учнями 5-6 класів

У процесі технології оброблення текстильних матеріалів учнями застосовуються ручні, машинні і волого-теплові роботи.

В даній роботі ми більш детально розглянемо методику та засоби проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом, ці роботи як правило, виконуються за спеціально обладнаним місцем. Робоче місце учнів при цьому має бути правильно організовано. Велике значення має якісне освітлення. Світло повинне падати на робочий учнівський стіл з лівого боку. Усі необхідні інструменти і пристосування слід зберігати в спеціально відведених для цього місцях. Під час роботи учням бажано дотримуватися правильного положення корпусу він має бути злегка нахилений вперед. Ноги слід твердо спирати про підлогу. Відстань від очей учня до виробу має бути не менше 25 см і не більше 30 см. Періодично слід робити невеликі перерви і виконувати комплекс фізичних вправ для розслаблення м'язів. Після закінчення роботи, робоче місце слід ретельно прибрати.

«Правила безпеки праці під час проведення занять трудового навчання засобами технології обробки текстильних матеріалів ручним способом:

- Зберігати голки і шпильки в спеціальній коробочці.

- Зламану голку або шпильку покласти в спеціально відведену для цього коробочку.
- Не користуватися іржавими і тупими голками і шпильками.
- Не уколювати голки в одяг на собі.
- Не брати голки і шпильки в рот.
- На робочому столі розташовувати ножиці праворуч від собі із зімкнутими лезами, спрямованими від собі.
- Передавати ножиці із зімкнутими лезами кільцями вперед.
- Нитки обрізувати ножицями. Не рвати і не відкушувати зубами» [21].

У технології обробки текстильних матеріалів використовують різні інструменти і пристосування. До інструментів для ручних робіт відносяться ручні голки, наперсток, ножиці, сантиметрова стрічка, лінійки, тощо, до пристосувань - манекен, лекала, кілочок, різець, шпильки, тощо.

«Ручна голка (рис. 2.1), бувають різні по товщині і довжині. Голки підбирають від товщини тканини, з якої виготовляють виріб. Для тонких тканин підбирають тонші голки. Відповідно до голок і оброблюваного матеріалу підбирають номери ниток (рис. 2.2).» [31]

Рисунок 2.1 - Ручна голка

Рисунок 2.2 - Нитки

Наперсток (рис.2.3), призначений для оберігання пальця від уколу при проштовхуванні голки в тканину. Він буває з денцем і без денця.

Його надівають на середній палець правої руки. Наперсток повинний щільно охоплювати палець. При роботі з тонкими тканинами використовують наперсток з денцем, при роботі з щільними тканинами - без денця.

Ножиці (рис. 2.4) застосовують для розкрою тканини і обрізання ниток.

Рисунок 2.3 Наперсток

Рисунок 2.4 Ножиці

Сантиметрову стрічку (рис.2.5) використовують для зняття мірок і виміру тканини. Це стійка до розтягування стрічка завдовжки 150 см і шириною 1,5 - 2 см, на якій нанесені сантиметрові і міліметрові ділення.

Лінійки (рис.2.6) застосовують при побудові креслення виробу.

Рисунок 2.5- Сантиметрова стрічка

Рисунок 2.6 - Лінійка

закрійника

Крейда (рис. 2.7) використовують для обведення контурів деталей виробу. Крейду можна замінити сухим милом.

Шпильки (рис.2.8) використовують для сколювання деталей виробу. Довжина шпильок 3 - 4 см. Один кінець шпильки гострий, добре відшліфований, а інший може бути у вигляді петельки або кульки.

Рисунок 2.7 Кравецька крейда

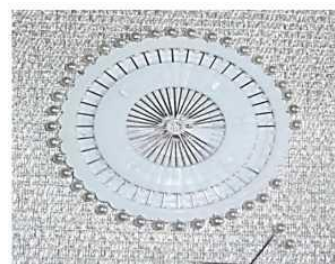

Рисунок 2.8 Шпильки

Розпорювач (рис.2.9) застосовують також для видалення ручних та машинних швів.

Різець (рис.2.10) використовують для перенесення ліній з паперу на тканину і з тканини на папір, а також з однієї парної деталі на іншу.

Рисунок 2.9 Розпорювач

Рисунок 2.10 Різець

У технології обробки тканини застосовують декілька способів з'єднання деталей виробу і обробки їх зрізів. До них відноситься нитковий, клейовий і зварний. При клейовому способі деталі виробу скріплюються за допомогою клейових матеріалів. Основні види цих матеріалів - клейова кромка, клейова нитка і клейова павутина. Зварювальний спосіб заснований на властивості термопластичності синтетичних матеріалів. При використанні ниткового способу деталі скріплюють за допомогою стібків.

Стібок - це закінчений цикл переплетення ниток на тканині між двома проколами голки.

Відстань між двома послідовними проколами голки називають завдовжки стьобання. Ряд стібків утворює рядок, або шов. Відстань від

зрізу деталі до рядка називають шириною шва. Стьобання і рядки виконують вручну або за допомогою швацьких машин.

Ручні стьобання бувають: прямі, косі, хрестоподібні, петлеподібні і петельні.

Прямі стьобання - найбільш прості. Вони дають рядки, що легко розпускаються, і застосовуються для тимчасового призначення. Прямими стібками виконують наступні рядки: сметочними, наметочним, заметочной, виметочна, копіювальна.

Косі стібки дають міцніше і еластичніше скріплення матеріалів. Ними виконують рядки тимчасового і залишкового скріплення деталей; рядки можуть бути : сметочними, наметочним, виметочной, підшивки.

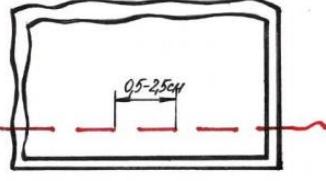
Хрестоподібними стьобаннями виконують підшивки рядка постійного призначення для закріплення підігнутих країв деталей з відкритим зрізом, а також обробні рядки.

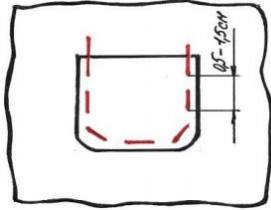
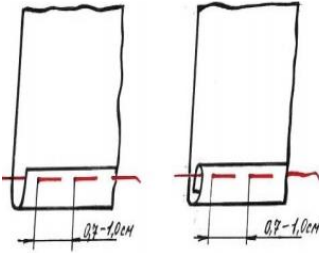
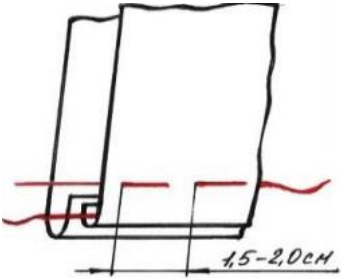
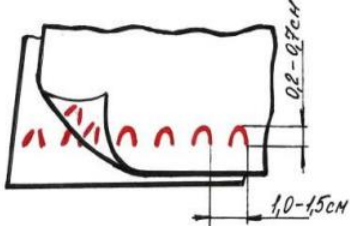
Петлеподібні стьобання застосовують для постійного призначення. Вони дають міцне і еластичне з'єднання. Іноді їх застосовують замість машинних строчок. Петлеподібними стьобаннями виконують статичні, розмічальні, підшивки, впусні рядки.

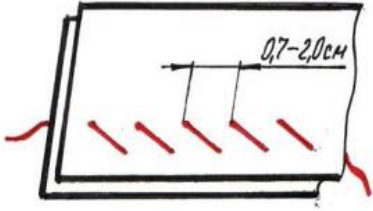
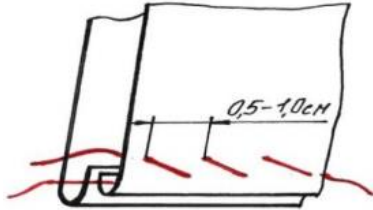
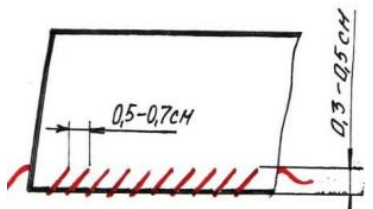
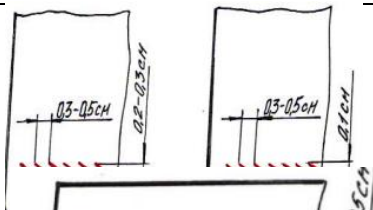
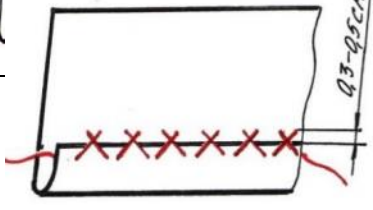
Петельні стьобання застосовують для обметування прорізнних петель у виробх вручну. У таблиці. 2.1 представлені види стібків і рядків.

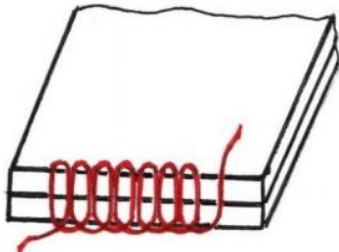
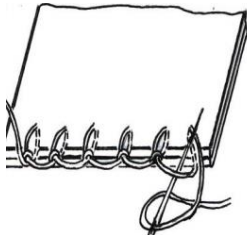
Таблиця. 2.1

Види стібків і рядків.

Вид стьобання	Вид рядка	Схема стібка	Сфера застосування
Прямі	Сметочними		Застосовують для тимчасового з'єднання деталей виробу, при підготовці його до примірки, до виконання машинних

			робіт
	Наметочний		Застосовують також для тимчасового з'єднання деталей, наприклад метання кишені на виріб
	Заметочний		Застосовують для тимчасового закріплення підігнутих країв деталей, наприклад закріплення підігнутого краю низу виробу
	Виметочний		Застосовують для того, щоб закріпити шви в деталях, заздалегідь сполучених машинною строчкою і що вивернули швом всередину деталей, наприклад виметування бортів, комірків, манжет
	Копіювальний		Застосовують для перенесення контурних ліній і контрольних знаків на симетричні деталі

Косі	Наметочний		Застосовують при метанні підбортів на поличку верхнього коміра на нижній комір і т. д.
	Виметочний		Застосовують для закріплення обточених країв деталей з їх виправленням і з кантом
	Обметочний		Застосовують для оберігання зрізів тканини від осипання
	Підшивний		Застосовують для прикріплення підігнутих країв деталей
Хрестоподібні	Підшивний		Застосовують для закріплення підігнутих країв деталей з відкритим зрізом. Сморід відносяться до стьобань постійного призначення
	Оздоблювальний вальний стібок	-	Застосовують для обробки блуз, суконь, дитячого одягу, народних костюмові,

Петлеподібні	Стачний		Застосовують для постійного з'єднання деталей, коли виконання машинного рядка ускладнене
Петельні	-		Застосовують для обметування прорізних петель

«Вимоги до виконання ручних робіт засобами технології обробки текстильних матеріалів ручним способом:» [27].

– Під час розкрою для обведення контурних і допоміжних ліній викрійок учні використовують кравецьку крейду, сухе мило або простий м'який олівець.

– Товщина крейдяних ліній не повинна перевищувати 0,1 см

– При зметуванні деталей виробу учні повинні використовувати бавовняні нитки, контрастні по відношенню до оброблюваної тканини.

– Товщина ниток вибирається відповідно до товщини голки і тканини.

– Товщина голки повинна відповідати товщині тканини.

– Стьобання мають бути рівними по довжині, мати одне і ті ж натягнення.

– Для полегшення зметування деталі виробу учні заздалегідь сколюють шпильками по намічених лініях, розташовуючи їх в одному напрямі.

– Усі зметувальні роботи виконують на відстані 0,1 - 0,15 см від наміченою лінії у бік зрізу деталі так, щоб кошторисні рядки при подальшій обробці не потрапляли під машинні рядка.

– Нитку на початку, і в кінці рядка закріплюють 2 - 3 зворотними стьобаннями.

– Для видалення тимчасового сметочнимі рядка, учні її розрізають через кожні 10 - 15 см, а потім видаляють за допомогою кілочка або розпорювача.

– Гудзики з наскрізними отворами пришивають нитками в колір гудзиків, гудзики на ніжці - нитками в колір тканини.

Сьогодні дуже популярною стає текстильна інтер'єрна іграшка вона покликана прикрашати саме певний інтер'єр, доповнювати його, додавати оселі затишку. Наприклад, на кухонній полиці можна посадити ляльку- господиньку чи кухаря, у спальні — сплюшку на подушках чи сонного ангелика, на підвіконні — якусь квіткову фею. Тому захоплення пошиттям іграшок зараз особливо популярне серед учнів освітніх закладів, які повністю поглиблені в навчальний процес, але хочуть щось зробити для своїх рідних.

2.2. Розробка творчого проєкту з теми «Сучасна текстильна інтер'єрна іграшка» із використанням засобів технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом

Декоративно-прикладне мистецтво - дивовижний вид творчості, що дає можливість розкрити свій творчий хист будь-якій учневі. В останні роки можна спостерігати таку особливість – чим більше гарних і потрібних речей продають в магазинах, тим більша кількість людей беруть в руки різні інструменти та намагаються створити особливі і неповторні вироби для себе.

Сьогодні вироби ручної роботи користуються великим попитом. Лялька б'є всі рекорди популярності, що цілком обґрунтовано. Розташували таке чудове створення в своїх оселях на одному з

чільних місць, можна бути впевненим, що вона нікого не залишить байдужим. Вона вносить в будинок свою родзинку і стане прекрасним доповненням інтер'єру.

Тому створення на уроці трудового навчання іграшка - стане символом, оберегом, емблемою гостинності, сувеніром та подарунком на згадку.

Вирішивши виготовити сучасну текстильну інтер'єрну іграшку, поставимо перед учнями наступну мету і завдання реалізації творчого проєкту.

Мета проєкту: полягає в тому, щоб на основі набутих на уроках трудового навчання умінь і навичок роботи з різними конструкційними матеріалами, інструментами та обладнанням, а також використовуючи власний життєвий досвід та врахувавши особисті потреби, учні повинні сконструювати та виготовити для матусі текстильну інтер'єрну іграшку-сувенір.

У відповідності до поставленої мети визначено наступні завдання реалізації проєктної роботи:

«За допомогою різноманітних методів досліджень, а саме спостереження, анкетування, опитування, з'ясувати які конструктивні особливості та технологічні вимоги необхідно врахувати при створенні власної конструкції проєктного виробу» [20].

Користуючись різноманітними інформаційними джерелами (спеціалізованими журналами, книгами; мережею Інтернет) підібрати декілька моделей-аналогів таких виробів, проаналізувати їх за визначеними показниками якості та визначитись із власною конструкцією моделі.

Розробити конструкторсько-технологічну документацію для виготовлення виробу, підібрати конструкційні матеріали, інструменти та обладнання, необхідні для роботи.

Визначити технологічну послідовність і виготовити проєктований виріб, а також поглибити знання й вдосконалити на практиці власні вміння та навички.

Здійснити економічні розрахунки собівартості та прибутковості виготовленого виробу, та придумати рекламу.

«Для того, щоб виготовлена сучасна текстильна інтер'єрна іграшка була оригінальна та користувалась попитом, порібно провести міні-маркетингове дослідження серед учнів, учителів та односельців. Його мета полягала в тому, щоб з'ясувати їх думку щодо вигляду іграшки. Яке її призначення?» [9].

Для цього слід обрати кількісний метод маркетингового дослідження, а саме - опитування потенціальних споживачів. Для його здійснення варто провести відповідне анкетування (додаток 1).

Результати опитування виявилися дуже цікавими. Наприклад дівчатка які навчаються в 5 класі, обрали тваринок: котиків, собачок, медведиків та ін., а дорослі люди бажають бачити ляльок. Більшість опитаних надають перевагу текстильній інтер'єрній ляльці (рис. 2.11). У всіх вікових групах велика увага приділяється якості виробу, зручності у використанні, а також неповторності і вишуканості сучасної текстильної інтер'єрної іграшки. Її вартість повинна відповідати формулі «Ціна+якість», та бути не занадто дорогою для придбання серед моїх друзів.

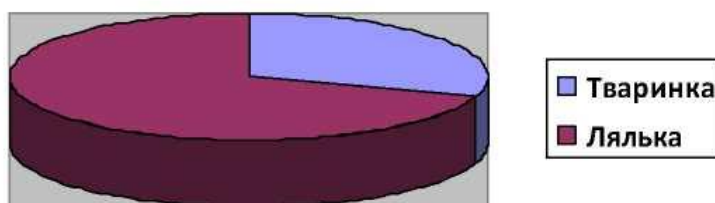

Рисунок 2.11- Результати опитування

Тож вирішено виготовити саме ляльку, яка б прикрашала вітальні учнів де багато матусиних улюблених квітів.

Аналіз виробів-аналогів та обґрунтування вибору власних ідей для реалізації проєкту.

Розглянемо моделі – аналоги, представлено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Іграшки моделі-аналогі

№	Моделі-аналогі	Переваги виробу	Недоліки виробу
1		Приваблива, оригінальна, святкова	Замало оздоблення
2		Естетично оформлена, створює позитивний	Неяскраві кольори
3		Створює позитивний настрій, зручна у перевезенні, призначена для гри	Відсутні аксесуари та оздоблення

У якості прототипу для проєкту обрали модель № 2. Ця модель більш відповідає завданню, тому що має оригінальну конструкцію, функціональність, створює відчуття неповторності і простоти. Ця модель теж має виглядати оригінально і бути прикрасою інтер'єру.

Тож було враховано всі недоліки та переваги моделей-аналогів, і розробила власні критерії оцінювання, яких буду чітко дотримуватись при створенні сучасної текстильної інтер'єрної ляльки.

Критерії оцінювання власного виробу: естетичність зовнішнього вигляду; актуальність творчого задуму; оригінальність та новизна; кольорове рішення; функціональність; якість технологічної обробки; зручність у користуванні.

- Клаузура виробу

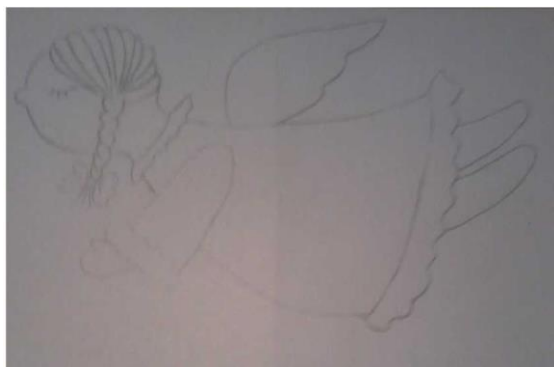

Рисунок 2.12 Клаузура виробу

- Опис зовнішнього вигляду та конструкції проектної моделі

В планах виготовити текстильну іграшку за принципом ляльки Тільди- ангела для оздоблення інтер'єру, лялька матиме назву Квіткова Фея. Опрацювавши історичну довідку, вияснили, що лялька обов'язково має бути виготовлена з натуральних матеріалів. Тому виріб буде створено із текстильних бавовняних матеріалів, а саме ситець; фурнітури - мережива, стрічок, ниток; аксесуарів – квітки та волосся з ниток пряжі.

Для виготовлення проектної моделі ляльки учні планують використати наступні технології обробки конструкційних матеріалів:

- технологія виготовлення ляльки;
- технологія обробки текстильних матеріалів.

Виготовляючи ляльку, учні підібрали текстильні матеріали, які відповідають таким вимогам, як оригінальність та естетичність. Обраний вид тканин має гарний вигляд, що дуже важливо для інтер'єрної ляльки Тільди.

Колір для ляльки учні обрали пастельний, зелений та білий, тому що ці кольори їм дуже подобаються. Підібрані матеріали, колір, фурнітура та аксесуари створять позитивний настрій у оточуючих при погляді на іграшку.

Сучасна текстильна інтер'єрна лялька Квіткова Фея буде функціональна, приваблива та оригінальна. А найголовнішим буде те, що вона слугуватиме доброю згадкою про уроки в освітньому закладі .

- Підбір матеріалів, інструментів та обладнання для виготовлення виробу

До вибору матеріалів, інструментів та устаткування учні підійшли з особливою увагою, адже від правильно підібраних інструментів та матеріалів залежить кінцевий результат, подано в табл. 2.3

Таблиця 2.3

Підібраних інструментів та матеріалів

№ з/п	Матеріали	Призначення
1.	Тканина: для тіла (ситець); для сукні (бавовняна); для крил (фліс).	Для виготовлення учні обрали тканину, яка має привабливий вигляд, яскравий та виразний колір. Зручна в обробці.
3.	Набивка	Для набивки використали синтепон, він м'який та пружний, лялька буде приємна на дотик.
4.	Швейні нитки	Будуть використані для зшивання деталей ляльки та пришивання фурнітури.
5.	Фурнітура	Мереживо, стрічки, гудзики та бусинки нададуть ляльці привабливості та вишуканості. Флізелін для цупкості крил.
6.	Пряжа для волосся	Для гарної, естетичної зачіски.
7.	Шматок мідного дроту	Для закріплення зачіски
8.	Картон	Його використовують для виготовлення викрійки

- Вибір обладнання, подано в табл. 2. 4

Таблиця 2.4

Вибір обладнання

№з/п	Обладнання	Призначення
1.	Ручна швейна машинка	Для обробки текстильних матеріалів.
2.	Праска	Для волого-теплової обробки деталей виробу.

- Вибір інструментів, подано в табл. 2.5

Таблиця 2.5

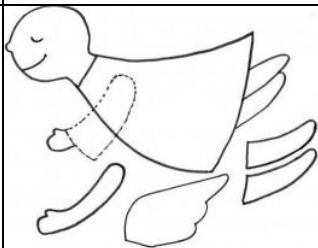

Вибір інструментів

№ з/п	Інструменти	Призначення
1.	Швейні голки	Для виконання ручних швів та оздоблювальних операцій.
2.	Ножиці	Спеціальні ножиці для розкрою деталей.
3.	Англійські булавки	Для виконання зачіски.
4.	Олівець	Для роботи з ескізами та викрійками.

- Технологічна послідовність виготовлення виробу, подано в табл. 2.6

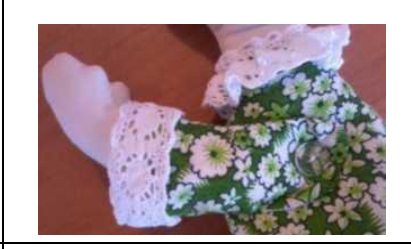

Таблиця 2.6

Технологічна послідовність виготовлення виробу

№	Послідовність виготовлення виробу	Поопераційні фото
1	Виготовляємо викрійку для Квіткової Феї	
2	Тіло Феї складається з двох зшитих частин тканин - голови і сукні. Розпрасовуємо шов. Складаємо вдвоє.	

Продовження табл. 2.6

3	Обводимо тіло ляльки по викрійці. Закріплюємо булавками. Зшиваємо по контуру.	
4	Вирізаємо тіло Феї, залишаючи 3-4 мм від строчки. Робимо надсічки по всьому краю, не доводячи ножиці до лінії строчки на 1 мм.	
5	Обводимо по викрійці із тілесної тканини ручки та ніжки, склавши тканину у два шари. Зшиваємо їх, залишивши місце для набивки	
6	Вирізаємо частини тіла ляльки і робимо надсічки по краю.	
	Обводимо викрійки рукавів сукні, зшиваємо, обметуємо та вирізаємо.	
8	Крила викроїмо з флісової тканини, приклеїмо флізелін та зшиємо, обметавши краї петельним швом.	

9	Вивернемо всі деталі, використовуючи дерев'яну паличку. Наб'ємо ручки, ніжки та тіло синтепоном.	
Продовження табл. 2.6		
10	Починаємо збирати нашу Квіткову Фею, зшиваючи низ сукні потайним швом, пришиваючи ніжки.	
11	Оздоблюємо мереживом край рукавів, низ сукні та горловину.	
12	Пришиваємо ручки Феї до тіла, використовуючи гудзикове кріплення.	
13	Малюємо простим олівцем очі ляльці і чорними нитками муліне вишиваємо їх швом «назад голка». Вузлики від ниток ховаємо на місці де буде волосся у Феї.	
14	Виготовляємо зачіску. Для цього беремо мідний дріт довжиною 10-15 см. Акуратно проколюємо голову дротом наскрізь та загинаємо кінці.	
15	По лінії шва на голові вставляємо ряд англійських булавок 8-9 штук. Зав'язуємо кінець пряжі для волосся на одній частині дроту і починаємо формувати зачіску.	

Продовження табл. 2.6

16	Виймаємо всі булавки і формуємо пробір, пришиваючи нитки пряжі до тіла ляльки швом «назад голка».	
17	Виготовляємо петельку із стрічки для підвішування і пришиваємо до крил. Крила кріпимо до тіла потайними стібками	
18	Ось і все. Наша квіткова фея – готова.	

- Економічні розрахунки собівартості та прибутковості виготовленого виробу, подано в табл. 2.7

Таблиця 2.7

Розрахунок матеріалів

№ з/п	Назва матеріалу	Ціна за 1кг., м., шт..	Витрати матеріалів	Вартість витрат (в грн.)
1.	бавовняна тканина для тіла; бавовняна тканина для сукні; фліс для крил.	50 грн. 50 грн. 8 грн.	20см. 20см. 20 см	Вторинна сировина

2.	Синтепон Флізелін	30 грн./пог.м 3грн/пог.м	30 см. 10 см	Вторинна сировина
----	----------------------	-----------------------------	-----------------	----------------------

Продовження табл. 2.7

3.	Мереживо Стрічка Гудзики Бусинки	20 грн 1 грн. 0.50 грн. 3 грн	30 см. 30 см. 30 см.	20 грн Вторинна сировина
4	Нитки в'язальні	30 грн	40 см	Вторинна сировина
5.	Нитки швейні №40	3,5 грн.	1/3катушк	1,2 грн
6.	Картон	0,3 грн	1 лист	0,30 грн.
7.	Мідний дрiт	6 грн.	20 мг	Вторинна сировина
Усього				21 грн. 80коп..

- Розрахунок витрат електроенергії: $E = P \times i \times B$

Таблиця 2.8

Витрати на електроенергію

Електрообладнання	Потужність (P)	Час роботи (1)	1 кВт/год (B)	витрат енергії(E)
Праска	1,4 КВт	10 хв.	0,38грн.	0,1грн.

Усього 0,1 грн

Витрати на амортизацію інструментів, устаткування, подано в табл. 2.9:

(Складають 0,01% на годину від їх вартості: $A = B_i: t * 0,0$)

Таблиця 2.9

Розрахунок витрат на амортизацію інструментів

Назва інструменту	Вартість інструмента (грн) B_i	Час використання інструменту t	Амортизація (грн.) A
Голка.	0,50 коп.	8	0,04

Ножиці	25 грн.	1	0,25
			Усього 0,29 грн.

- Розрахунок оплати праці:

Оп - умовна оплата праці за 1 годину = 10 грн.

Чв - час виготовлення виробу = 10 годин

Зоп -затрати на оплату праці - Зоп = Оп * Чв

Усього 100 грн.

- Податок на заробітну плату:

Пзп становить 21%, отже Пзп = Зоп x 21% : 100%

Усього 42 грн..

- Собівартість виробу, подано в табл. 2.10:

(Собівартість виробу = матеріальні витрати + затрати на оплату праці + податок на зарплату + амортизація інструментів).

Таблиця 2.10

Розрахунок собівартості виробу

Витрати	Вартість витрат (грн.)
Матеріальні витрати	21,80 грн.
Затрати на оплату праці	100 грн.
Податок на заробітну плату	42 грн.
Амортизація інструментів	0,29 грн.
Усього 164,09 грн.	

- Визначення величини прибутку на виготовлення виробу

Для того, щоб вироби виготовлялися, потрібен бути прибуток після їх реалізації, він становитиме 20% від собівартості виробу.

Усього: 52,82 грн.

- Загальна вартість виробу:

(Загальна собівартість виробу = собівартість виробу + прибуток)

Усього: 216,91 грн.

Отож, після проведених розрахунків з'ясувалося, що вартість виробу склала 216 грн. 91 коп. вважаю цю ціну доступною, тому, що це ексклюзивний виріб, виконаний в сучасній техніці.

- Рекламна компанія

Під час рекламної компанії з'явилося чимало бажаючих придбати таку ляльку. Підведення підсумків роботи над проектом:

Виконаний проєкт допоміг учням створити оригінальний виріб. Під час роботи над ним вони багато дізналися з історії виникнення ляльки Тільди, удосконалили та набули нових навичок. Під час виконання творчої роботи учні отримали велике задоволення як від роботи з інформаційними джерелами, пошиттям ляльки, так і від результатів своєї праці.

Поставлені переді учнями завдання і вимоги виконано. Загальними зусиллями було створено ляльку, яка стала кращим авторським виробом учбового року, та достатньо вдалим. У учнів з'явилося більша зацікавленість - відвідувати уроки трудового навчання та отримувати на них цікаві, потрібні для подальшого життя знання. Учнім подобалося створювати, фантазувати і моделювати.

В процесі виготовлення ляльки учні ознайомилися з історією створення ляльки; удосконалили техніку пошиття ляльки; застосували на практиці особисті знання з економіки;

- працювали із задоволенням в мережі Інтернет та використовували в навчальній діяльності різноманітні комп'ютерні технології;
- покращили власні комунікативні здібності;
- учні отримали естетичну насолоду від результатів своєї праці.

ВИСНОВОК

Уточнено, що в процесі виконання проєкту учні на заняттях трудового навчання ознайомилися з видами текстильних іграшок, та з технологією їх виготовлення. Виявили, що процес виготовлення інтер'єрної ляльки доступний та цікавий, допомагає саморозвитку учнів, зацікавлює їх, та сприяє зняттю стресу, що в свою чергу дарує велике естетичне та емоційне задоволення від роботи.

Визначено, що освітній процес трудового навчання спрямований на: формування усебічно і гармонійно розвиненій особи учня; підвищення інтелектуального потенціалу, освітнього і професійного рівня здобувачів освіти; виховання учнів як особистості, здатної самостійно досягати успіху. Було виявлено, що заняття трудового навчання включають: процес розумових і фізичних дій, що здійснюються учнями під керівництвом учителя; придбання учнями знань про технології, засоби і процеси праці; оволодіння учнями творчими здібностями; розвиток проєктно - технологічних знань та вмінь, що сприяє розумінню різних професій.

У роботі були розглянуті напрями покращення освітніх організаційно-методичних проведення занять трудового навчання: підвищення рівня соціальної захищеності майбутніх педагогів; підвищення матеріально-технічного і організаційного забезпечення учбового процесу; створення цілісної системи трудового навчання враховуючи спектр інтересів учнів.

В результаті розроблена методика проведення занять трудового навчання з учнями 5-6 класів засобами технології оброблення текстильних матеріалів ручним способом, підібрані методи, форми і засоби для вивчення та розкриття теми на прикладі розробки творчого проєкту з теми «Сучасна текстильна інтер'єрна іграшка».

Отже, декоративно-прикладне мистецтво має величезний потенціал для виховання та розвитку учнів, зокрема для розвитку національної самосвідомості, є об'єднуючим ланцюгом між особистістю та культурно-історичним досвідом нації, транслятором національних образів, цінностей, ідей, символів, смислів, культурно-історичного досвіду, історичної пам'яті, світоглядних настанов, цінностей та ідеалів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веремійчик І.М. В 15 Методика трудового навчання в початковій школі. Навчальний посібник. - Тернопіль: Мальва-ОСО, 2004. 276 с.
2. Денісенко Л.І. Гнеденко О.П. Трудове навчання. Підручник для 8кл. загальноосвітніх навчальних закладів/. Київ: Педагогічна думка, 2008. 256с.: іл..
3. Денісенко Л.І. Трудове навчання..: Підручник для 6 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Київ:,Педагогічна думка, 2006. 176С.:іл..
4. Денісенко Л.І., Гнеденко О.П. Трудове навчання: Підручник для 7кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Педагогічна думка,2007 192с.:іл..
5. Денісенко Л.І., Гнеденко О.П., Левченко Н.Г. Трудове навчання. Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.:іл.
6. Дыбина О. В. Творим, изменяем, преобразуем. Москва, Сфера, 2002. 128 с.
7. Журавель С. Развитие трудового навчания у сельских школах Украины Рідна школа. 2001. № 9. С. 76–77.
8. Запрудский Н. И. Моделирование и проектирование авторских дидактических систем : пособие для учителя. Минск, 2008. С. 15.
9. Игрушка. Её история и значение : сборник статей. под ред. Н. Д. Бартрама. Москва: Изд. Т-ва И. Д. Сытина, 1912. – 246 с.
Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. 160 с.
10. Комар О. А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій. Теоретико - методичні аспекти : [монографія]. Умань: Софія, 2008. 332 с.
11. Котелянец Н. В. Формирование понятий у учащихся начальных классов на уроках технологи. Непрерывное технологическое и

- эстетическое образование: тенденции, достижения, проблемы: материалы III междунар. науч.-практ. конф. (г.Барановичи, 30 сентября 2016 г.). – Барановичи: Барановичский государственный университет, 2017. С.90 – 94.
- 12.Котелянець Н. В. В країні Майстрів. Робочий зошит-альбом : навч. посібник для 3 кл. Київ: Освіта, 2013. 56 с.
- 13.Котелянець Н. В. Методологічні основи методичної системи трудового навчання учнів початкової школи. Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації: матеріали III міжнар. наук. – практ. конф.(23 – 24 лютого 2017 р.). Київ: Міленіум, 2017. С.25 – 26.
- 14.Котелянець Н. В. Пізнаємо світ професій. Зошит із профорієнтації : навч. посібник для 2 кл. Київ: Освіта, 2012. 32 с.
- 15.Котелянець Н. В. Пошукова діяльність на уроках трудового навчання. Учитель початкової школи. 2016. № 7. С. 38–41.
- 16.Котелянець Н. В. Розвивальні можливості ручної обробки матеріалів на уроках трудового навчання в початковій школі. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Київ: Міленіум, 2016. Вип.253 С.107 – 115.
- 17.Котелянець Н. В. Трудове навчання : підруч. для 4 кл. Харків: Сиція, 2016. 144 с.
- 18.Котелянець Н.В. В.О. Сухомлинський про трудове виховання школярів Педагогічний вісник КОШПО імені Василя Сухомлинського. - Кіровоград ПП «Поліграф–Терція». 2008. №1-2. С.133-136.
- 19.Котелянець Н.В. Трудове навчання. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл.. 1 – 4 класи. Київ: Освіта. 2007. С.296 – 313.
- 20.Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Коберника, В.К.Сидоренка. Умань: СПД Жовтий, 2008. 216 с.

- 21.Методичні поради студентам до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Практикум з обробки текстильних матеріалів»: Навчально-методичний посібник призначений для підготовки бакалаврів технологічної освіти (6.010103 Технологічна освіта. Кваліфікація – вчитель технологій і креслення. Педагог-організатор позашкільних навчальних закладів) у НПУ імені М. П. Драгоманова / Т. Б. Гуменюк, І. В. Косяк, І. С. Медведенко. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 72 с.
- 22.Митник О. Я. Підготовка майбутнього вчителя до формування культури мислення молодшого школяра: теорія і практика : [монографія]. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 368 с.
- 23.Серебрянников Л. Н. Комплексная технологическая подготовка школьников : монографія / Л. Н. Серебрянников. Ярославль: Изд-во ЯЛТУ, 2004. – 500 с.
- 24.Сидоренко В. К. Трудове навчання (для хлопців) : підруч. для 5 класу загальноосвіт. навч. закл. / В. К. Сидоренко, Д. В. Лебедев, А. М. Гедзик, В. В. Юрженко. — Харків : Сиція. 2013. — 256с.: іл.
- 25.Сидоренко В. К. Трудове навчання (для хлопців) : підруч. для 5 класу загальноосвіт. навч. закл. / В. К. Сидоренко, Д. В. Лебедев, А. М. Гедзик, В. В. Юрженко. — Харків : Сиція. 2013. — 256с.: іл.
- 26.Сидоренко В. К. Трудове навчання: підруч. для 3 кл. / В. К. Сидоренко, Н. В. Котелянець, О. В. Агєєва. – Харків: Сиція, 2013. – 128 с.
- 27.Сидоренко В.К. Креслення: підруч. для учнів загальноосвіт. навч.закл. К.: Школяр, 2004. 239 с.
- 28.Стешенко В. В. Теоретико-методичні засади фахової підготовки майбутнього вчителя трудового навчання в умовах ступеневої освіти : монографія / В. В. Стешенко. – Слов'янськ: СДПУ, 2004. – 188 с.
- 29.Талызина Н. Ф. Формирование познавательной деятельности младших школьников : книга для учителя / Н. Ф. Талызина. – М.: Просвещение, 1988. – 175 с

- 30.Тарасенко Г. С. Взаємозв'язок естетичної та екологічної підготовки вчителя в системі професійної освіти : монографія / Г. С. Тарасенко. – Черкаси: Вертикаль, 2006. – 308 с
- 31.Терещук Б. М. Трудове навчання (для хлопців) : підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Б. М. Терещук, В. К. Загорний, В. М. Гащак, Р. М. Лещук. — К. : Генеза, 2013. — 176 с.
- 32.Трудове навчання (для дівчат) : підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / І.І. Ходзицька, П.М. Павич, О.В. Горобець, О.І. Безносюк.
- 33.Трудове навчання. 5-6 клас. Підручник Ходзицька І.Ю., Павич Н.М., Горобець О.В., Крімер В.В.
- 34.Тютюнник В. І. Початковий етап розвитку суб'єкта творчої праці / В. І. Тютюнник. – М.: РПО, 2003. –256 с.
- 35.Хоружа Л. Л. Теоретичні засади формування етичної компетентності майбутніх учителів початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Людмила Леонідівна Хоружа; Інститут педагогіки АПН України. – К., 2004. – 365 с.
- 36.Хохліна О. Формування діяльності в процесі трудового навчання молодших школярів / О. Хохліна // Початкова школа. – 2000. – № 8. –С. 51–52.

Додаток
Анкетування

Провівши дослідження громадської думки щодо вигляду сучасної текстильної інтер'єрної іграшки. У результаті дослідження учні прагнули дізнатись про те, якою іграшкою учні хотіли б прикрасити своє житло.

Просимо Вас пройти невелике анкетування , на яке Ви витратите лише декілька хвилин.

АНКЕТА

Якою текстильною іграшкою ви б хотіли оздобити свій інтер'єр: лялькою чи тваринкою? _____

Яким вимогам повинна відповідати така іграшка? _____

Які аксесуари, на Ваш погляд , мають бути на іграшці? _____

Яке призначення текстильної іграшки? _____

За яку ціну Ви б придбали сучасну текстильну інтер'єрну іграшку ? _____

Яку б кімнату Ви оздобили такою іграшкою? _____
